

A photograph of two young women with glasses smiling and posing outdoors. The woman on the left has brown hair and is wearing a dark blue shirt over a white top. The woman on the right has red hair in a braid and is wearing a blue t-shirt under a dark blue cardigan. They are standing in front of a wooden fence and green foliage. A large, semi-circular purple graphic element is in the top right corner.

Glädje
Gemenskap
Framtidshopp

Församlings- instruktion

2026-2029

Svenska
kyrkan

SÖDRA TJUSTS PASTORATS FÖRSAMLINGSINSTRUKTION 2026–2029

VERSION: December 2025

FOTOGRAFER: Nathalie Chavez, Fredérick Lindström, everyday.se, Stefan Tolf och IKON – Svenska kyrkans bildbank

PRODUKTION: Everyday, Västervik

Innehåll

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION
SÖDRA TJUSTS PASTORAT

2026–2029

s.5

Presen-
tation
av pastoratet

s.8

Vision

s.10

Försam-
lingarna
i Södra Tjust

s.22

Verk-
samheten

s.31

Fokus-
områden

s.34

Pastoralt
program

s.40

Arbets-
processen

s.42

Använd-
ning
av FIN

Södra Tjusts pastorat

Hallingeberg-
Blackstad

Törnsfall

Västervik

Gladhammar-
Västrum

Hjorted

Misterhult

31 000

invånare varav

60,8%

är medlemmar
i Svenska kyrkan

Presentation

av pastoratet

Södra Tjustrs pastorat bildades 2014 och består av stadsförsamlingen Västervik och de fem landsbygdsförsamlingarna:

- Gladhammar-Västrum
- Hallingeberg- Blackstad
- Hjorted
- Misterhult
- Törnsfall

Pastoratet, som sträcker sig över två kommuner, Västerviks kommun och Oskarshamns kommun, har ett invånarantal på ungefär 31 000. Befolkningen är koncentrerad till Västerviks tätort, med 22 000 invånare. Andelen medlemmar i Svenska kyrkan är drygt 60,8 % av befolkningen.

1.1 Landsbygdsförsamlingarna

Landsbygdsförsamlingarna har olika strukturer. Det finns såväl mindre industrisamhällen, gamla bruksorter och kyrkbyar med anor från medeltiden, som jordbruksbygder. Flera samhällen präglas också av att de boende pendlar till arbete och utbildningar inom eller utanför kommunerna. Det gör att vi hela tiden måste utvecklas och hitta nya lösningar och samarbeten som ökar tillgängligheten och ger fler människor möjlighet att delta i vår verksamhet. Många av våra landsbygdsförsamlingar har byggt upp ett nära samarbete med de lokala skolorna och erbjuder bland annat hämtning på skolan och gemensam promenad till församlingens barnverksamhet.

De mindre tätorterna utmärks av samma glesbygdsproblematik som övriga Sverige med nedlag offentlig

service som exempelvis skolor, post, bank och mataffärer. I dessa samhällen blir kyrkans roll som samlingsplats för gemenskap extra viktig och vår verksamhet bidrar till att hålla landsbygden levande.

1.2 Arbetsmarknad

Västerviks stad har under de senaste 20 åren förlorat ett stort antal arbetstillfällen vid de större industrierna, vilket lett till en omvandling mot fler mindre industrier, samt handels- och tjänsteföretag. Betydande arbetsgivare i Västerviks kommun är bland annat Gbo Fastening Systems AB, Elfa Sweden AB, Totebo AB, Region Kalmar län och Västerviks kommun.

I Västervik finns en av landets största kriminalvårdsanstalter som 2026 beräknas ha cirka 500 klientplatser och ett stort antal anställda.

Södra Tjustrs pastorat ingår i Linköpings stift, tillhör Svenska kyrkan som evangeliskt-lutherskt trossamfund och är en del av den världsvida kyrkan.

Inom pastoratet finns ett av landets kvarvarande kärnkraftverk; Oskarshamn 3 i Figeholm, liksom mellanlagret för allt använt kärnbränsle som producerats i Sverige (CLAB). Dessa båda anläggningar är betydande arbetsgivare i trakten.

1.3 Turism

Eftersom pastoratet ligger utmed Östersjökusten utmärks framförallt sommaren av mycket turism och flera av orterna flerdubblar sitt invånarantal under sommarmånaderna. Under 2024 uppmätte Västerviks kommun ett rekordstort antal gästnätter, ca 500 000.

(Källa: Västerviks kommuns årsredovisning 2024)

Under sommaren ökar tillströmningen av antalet besökare avsevärt i våra kyrkor och på våra musikarrangemang. Många av våra kyrkor har sommar-

öppet med generösa öppettider för besök och vi erbjuder ett stort utbud av musikarrangemang under samlingsnamnet "Sommarmusik".

Vi vill utveckla mer sommarverksamhet, exempelvis dramatiserade guidningar och guidningar på flera språk, som riktar sig till såväl boende i pastoratet som till turister.

1.4 Europaväg 22

Europaväg 22 (E 22) skär genom pastoratet i nord-sydlig riktning och utgör en viktig kommunikationslänk för hela ostkusten. Den hårt trafikerade vägsträckan är en viktig kommunikationslänk inom pastoratet men också en transportled med nationell betydelse. Risken för trafikolyckor av mer eller mindre allvarlig art kan även utmana

kyrkans beredskap utifrån vistelseansvaret. År 2025 - 2027 genomförs flera arbeten med att bygga om och förbättra E 22 i vårt område, för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten.

1.5 Riskanalys och krisberedskap

Utmaningar till följd av klimatförändringar som exempelvis stormar, översvämningar eller olika former av naturkatastrofer tenderar att bli allt vanligare. Pastoratets geografiska läge med närhet till havet, stora skogsområden och omfattande kraftinstallationer ställer höga krav på riskanalys och krisberedskap, särskilt med anledning av att pastoratet har Östersjökust.

Det säkerhetspolitiska läget i vår del av världen kräver medvetenhet och

Det finns en tydlig rörelse till tro och verklig gemenskap och att den kan finnas i Svenska kyrkan.

planering i frågor som rör ökad beredskap och konsekvenserna av en konflikt i vårt omedelbara närområde eller där vårt land direkt berörs. Kriget i Ukraina och det allmänt oroliga världsläget påverkar människor, både konkret och mentalt och gör de existentiella frågorna allt viktigare att samtala om. Det handlar om att människor behöver uppleva mening, trygghet och relationer i livet när omvärlden är skakig. Det är avgörande för välbefinnande och livskvalitet.

1.6 Statistik

Vid en jämförelse ligger arbetslösheten i Södra Tjusts pastorat i linje med övriga landet, medan ohälsotalen är något högre. (Källa: SCB)

Enligt *Ungdomsbarometerns* trendrapport för 2025 söker allt fler unga

efter en djupare mening i livet och finner den i Jesus. Det finns en tydlig rörelse till tro och verklig gemenskap och att den kan finnas i Svenska kyrkan. Det kan bli en trend att tro på Gud. Denna trend vill vi, genom vår verksamhet, fånga upp och förstärka.

Befolkningsutvecklingen är ganska stabil men kommer troligen minska de kommande åren. De senaste årens höga räntor, inflation och ökade matpriser gör det svårt för många att få ekonomin att gå ihop. Diakoniverksamheten i pastoratet ser en ökad efterfrågan om ekonomiskt bistånd.

1.7 Arbetsorganisationen

Församlingsverksamhetens personal är organiserade i två arbetslag. Det ena utgörs av medarbetarna i Västerviks församling och det andra består

av medarbetarna i landsbygdsförsamlingarna. Begravningsverksamheten är organiserad på liknande sätt. Administrativ personal finns både inom kyrkoförvaltningen och inom begravningsverksamheten.

1.8 Förtroendevalda

Förtroendemannaorganisationen består av kyrkofullmäktige*, kyrkoråd som utses av kyrkofullmäktige, samt dess beredande arbetsutskott, fastighetsutskott och kyrkogårdsutskott. Det finns många engagerade och aktiva förtroendevalda som representerar pastoratets alla församlingar.

I varje församling finns ett församlingsråd där församlingsherdarna är utsedda att vara kyrkoherdens representant.

* väljs vart fjärde år av medlemmarna

Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden.
Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar:
döp dem i Faderns och Sonens och
den heliga Andens namn
och lär dem att hålla alla de
bud jag har gett er.
Och jag är med er alla dagar
till tidens slut.

(Matt 28:16-20)

Södra Tjusts pastorats vision är att vara en:

Närvarande kyrka med ledorden glädje, gemenskap och framtidshopp.

Visionen uttrycker att kyrkan, som den framträder i den lokala församlingen, har avgörande betydelse. Pastoratets församlingar vill vara en levande del av samhället – en trygg, tillgänglig och hållbar plats som ideella och anställda bär gemensamt.

Tillsammans förverkligar vi visionen om Gudsriket.

Gladhammar- Västrums *församling*

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

I församlingen finns de tre orterna; Gladhammar, Gunnebo och Västrum, samt flera mindre byar.

- Gladhammar präglas av ett livskraftigt jordbruk med animalieproduktion. Där finns en kyrka, flera småföretag, restaurang och en aktiv hembygdsförening.
- Gunnebo är församlingens centralort. Kyrkan i Gunnebo inkluderar både samlingssal och verksamhetslokaler för körer, barnverksamhet och öppet hus. I Gunnebo finns samhällsservice som skola, förskola, äldreboende, livsmedelsbutik och vandrarhem, samt ett aktivt föreningsliv. Gunnebo bruk är en stor arbetsgivare. I närbelägna Verkeback finns en del mindre verkstäder, medelstora företag och industrier, samt smalspårsjärnvägen med stationshus.

- Västrum är en gammal skärgårdsförsamling, vidsträckt och delad av havet. Landskapsbilden utgörs av små fiskesamhällen, flera gårdar och egna hem. I Västrum finns en kyrka, mindre företag, lokala konstnärer och samhällsservice som förskola, vandrarhem och restaurang. Här finns också en aktiv hembygdsförening och idrottsförening.

- Hornslandet/Händelöping med omnejd är ett mindre skärgårdssamhälle med fiskeläge, med både sommar- och fastboende.

GUDESTJÄNSTLIV

Församlingen firar gudstjänst, i princip varje söndag, med en regelbundenhet av gudstjänst/mässa i församlingens tre kyrkor. Gudstjänsten/mässan ska präglas av delaktighet, öppenhet och gärna med musikaliska inslag. Kyrkkaffet har sin givna plats som en del av helheten.

Invånare: 2232

Kyrkotillhöriga: 1316 = 59 %

I församlingen finns

följande kyrkor:

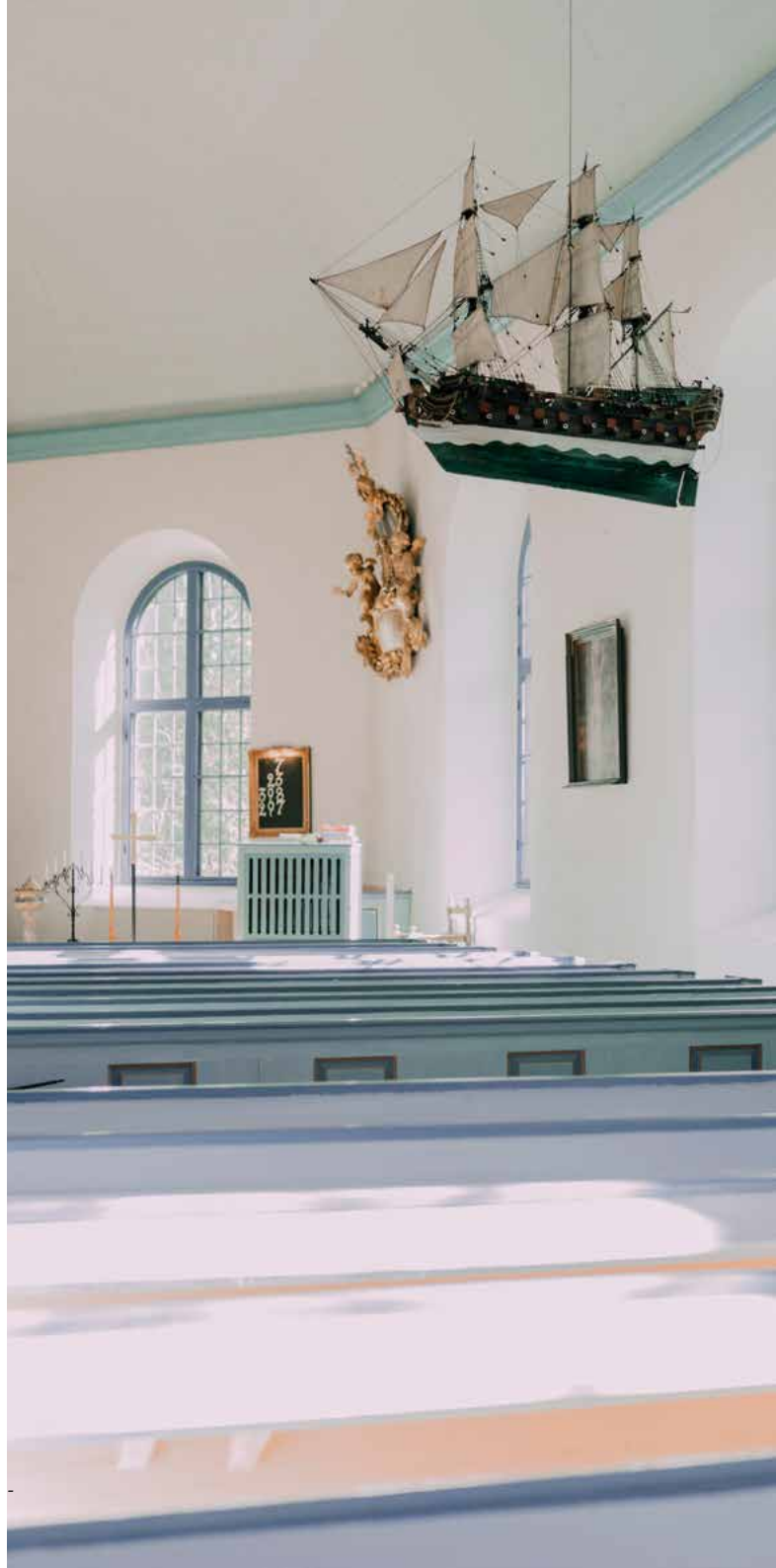
- Gladhammars kyrka
- Gunnebo kyrka
- Västrums kyrka

GLADHAMMAR-VÄSTRUMS FÖRSAMLING ÄR OCH VILL VARA

Vi vill vara en närvarande församling där våra ledord: glädje, gemenskap och framtidshopp ska genomsyra verksamheterna. I församlingen, med många unga familjer, barn och många ensamma äldre, önskas det finnas barnledare och körledare samt att diakonala insatser prioriteras. Vi vill utveckla fler gudstjänstformer med större variation som ger möjlighet till dialog. Vårt samarbete med lokala föreningar har fallit väl ut; vi vill fortsätta utveckla och sprida det.

EN PRIORITERING

Att fortsätta fira gudstjänst varje söndag, samlas kring musikevenemang med hög grad av delaktighet, öppenhet och välkomnande. Vi prioriterar att rusta och stödja varandra, genom undervisning och samtal om liv och andlighet. Ledorden är ramverket för att se framåt.

Hallingeberg- Blackstads *församling*

Invånare: 2290
Kyrkotillhöriga: 1562 = 68,2 %

I församlingen finns
följande kyrkor:

- Blackstads kyrka
- Hallingebergs kyrka
- Ankarsrums kyrka

Hallingebergs och Blackstads kyrkor har, under de senaste åren, genomgått större renoveringar och är moderniserade och upprustade. De kan nu användas med stor glädje i verksamheten.

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

Församlingen är stor till ytan med Ankarsrum som tätort. Hallingeberg och Blackstad är mindre samhällen med flera intilliggande småbyar. Här bor framförallt barnfamiljer och pensionärer.

I Ankarsrum finns samhällsservice som förskola, skola (F-9), restaurang, livsmedelsbutik, hälsocentral, Folkets hus, brandstation, bibliotek och äldreboende.

I Blackstad finns förskola och skola till åk 6 och en kommunal utomhuspool. Här finns en rambutik, catering-

firma och flertalet föreningar, såväl idrottsföreningar som hembygds- och nykterhetsföreningar, som alla bidrar till ett levande samhälle.

I församlingens geografiska område finns ett omfattande och aktivt föreningsliv inom framförallt idrott och hembygd, med aktiviteter för såväl barn som seniorer. Här finns också många småföretagare och anställda inom skogs-/lantbruk samt industri kopplat till Ankarsrums bruk.

GUDSTJÄNSTLIV

Gudstjänst firas varje vecka i någon av de tre kyrkorna. Gärna med musikinslag från någon av körerna eller någon solist. Det är utmanande att hitta en kontinuitet i gudstjänstfirandet, då ambitionen är att hålla liv i alla tre kyrkors gudstjänstfirande.

HALLINGEBERG-BLACKSTADS FÖRSAMLING ÄR OCH VILL VARA

Hallingeberg-Blackstads församling vill vara en naturlig mötesplats där vi ständigt utmanar oss själva för att nå våra församlingsmedlemmar. Musiken är en bärande och framträdande del där vi når nyinflyttade, såväl unga som äldre. Församlingen söker aktivt samarbeten med andra aktörer i lokalsamhället som möjliggör ett större deltagande i kyrkans verksamhet.

EN PRIORITERING

Vi vill vara en levande, närvarande och inkluderande kyrka i lokalsamhället med musiken i fokus, där vi söker samarbete med lokala aktörer.

Invånare: 1216
Kyrkotillhöriga: 876 = 72 %

I församlingen finns
 följande kyrka:
 • Sofia Magdalena kyrka

Hjortedes församling

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

Församlingen består av tre samhällen, Hjorted, Totebo och Blankaholm samt flera mindre byar. Församlingen är stor till ytan och inkluderar även kust ut till Östersjön. Här finns en grundskola F-6, förskolor och fritidshem, två äldreboenden (Nynäsgården och Sundsgården), räddningstjänst, industrier, affärer, flera större lantbruk och ett livaktigt föreningsliv som präglas av samverkan.

GUDSTJÄNSTLIV

Församlingen vill verka för att sprida det kristna budskapet vid alla mänskliga möten. Det finns en omfattande verksamhet med flera körer både för barn, ungdomar och vuxna. Dessa utgör en viktig del i gudstjänstlivet. Här finns grupper, såväl åldershomogena som generationsöverskridande. Att kyrkan ligger centralt i Hjorted underlättar samarbetet med skola, äldreomsorg och andra aktörer. Här finns ett varierat och regelbundet gudstjänstliv.

Varje söndag firas någon form av gudstjänst. Mässa hålls tre av fyra söndagar. Församlingsrådet värnar om att hjälpa till att vara bärare av gudstjänstlivet i församlingen och bidrar med sinnerogudstjänster och lekmanaledda gudstjänster då det krävs för kontinuiteten. Varje torsdag hålls aftonbön i prästgårdens kapell.

Under sommaren får musikgudstjänster och friluftsgudstjänster större utrymme. I alla verksamhetsledda aktiviteter framgår ett tydligt budskap om Jesus Kristus och Guds närvaro i världen.

EN PRIORITERING

Vi vill fortsätta att utveckla arbetet med generationsöverskridande aktiviteter, med meningsfulla uppgifter för alla ideella. Vi längtar efter gudstjänsten som en regelbunden puls i vardagen och vi vill utveckla den varma gemenskapen som genomsyrar församlingen.

Misterhults *församling*

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

Misterhults församling ligger i Oskarshamns kommun och utgör pastoratets södra del. Församlingens större samhällen är Misterhult, Figeholm, Fårbo och Mörtfors. Misterhults församling är till ytan en av pastoratets större församlingar och har två kyrkor, belägna i Misterhult och Figeholm. I Misterhult finns även församlingens kyrkogård och ett församlingshem. I Figeholm ryms kyrka och församlingshem i samma byggnad.

Församlingen har Misterhults skärgård i öster med en välkänd arkipelag, till exempel naturreservatet Blå Jungfrun. Detta medför många möjligheter till fantastiska naturupplevelser för såväl fastboende som turister. I väster finns skogslandskap som också erbjuder möjligheter till rekreation och friluftsliv, bland annat flera vandringsleder.

Inom församlingen finns flera stora arbetsplatser som Oskarshamns kärnkraftverk (OKG), Svensk

Kärnbränslehantering AB (SKB) och Hitachi Energy. Huvuddelen av företagandet i församlingen utgörs dock av små företag med en eller ett fåtal anställda. Äldreomsorgen har två särskilda boenden i Figeholm och ett i Misterhult. I Fårbo finns ett LSS-boende.

I Figeholm finns förskola och skola upp till årskurs 2, i Fårbo förskola och skola upp till årskurs 6. I Misterhult finns friskola med förskola och skola upp till årskurs 6.

GUDESTJÄNSTLIV

Församlingen firar gudstjänst varje vecka i någon av församlingens två kyrkor. Gudstjänstformen är, med få undantag, högmässa eller mässa. Undantagen är julottan, långfredagsgudstjänsten, allhelgonahelgens minnesgudstjänst och sommarens friluftsgudstjänster. Vi alternerar mellan kyrkorna för att båda ska leva gudstjänstmässigt och för att båda är unika rum som "talar" på olika sätt.

Lekmannaleda guds tjänster förekommer vid enstaka tillfällen under året och det är numera alltid lekmän (kyrkvårdar) som leder andakten under sommarens musikgudstjänster.

FÖRSAMLINGEN ÄR OCH VILL VARA

Misterhults församling bedriver en omfattande barn- och ungdomsverksamhet samt möter barn och vuxna i livets alla skeden, i såväl glädje som sorg.

Musiken är ett viktigt verktyg och verksamheterna är många. I församlingen finns bland annat barn-grupper, fika-gemenskap, syföreningar, körer, för-äldra-barn-grupp och pysselkvällar. Regelbundet hålls gemenskapsdagar där alla är välkomna och det bjuds på mat och aktiviteter.

Vi firar mässa de allra flesta söndagar och utöver detta ordnas musikevent, pilgrimsvandring mellan kyrkorna och friluftsgudstjänster i hembygdsgrändarna eller i skärgården. Varje år erbjuds möjlighet

till konfirmation för ungdomar. Församlingen är även del av ett gott ekumeniskt arbete i bygden och en synlig och delaktig kyrka i lokalsamhället.

EN PRIORITERING

Vi vill vara en närvarande kyrka som ger framtids-hopp genom gudstjänst och verksamhet som möter människors behov av glädje och gemenskap, med varandra och Gud. Församlingen vill vara en synlig del av Kristi kropp i vår bygd och på så sätt sprida evangelium.

Invånare: 2405
Kyrkotillhöriga: 1643 = 68,3 %

I församlingen finns följande kyrkor:

- Misterhults kyrka
- Figeholms kyrka

Törnsfalls församling

Invånare: 583

Kyrkotillhöriga: 383 = 65,7 %

I församlingen finns
följande kyrka:

- Törnsfalls kyrka

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

Törnsfalls församling härstammar från medeltiden och det geografiska området består av skogsmark med många sjöar. Här finns flera mindre lantbruk. I småorten Almvik finns förskola och i Mommehål är Västerviks flygplats belägen. Tjustledens etapp 4 och 5 passerar genom stora delar av församlingen med många fina naturupplevelser och historiskt intressanta miljöer, allt ifrån hållristningar till vår medeltida kyrka där tornet är från 1100-talet och långhuset troligen från 1200-talet.

Före bildandet av Södra Tjusts pastorat 2014 utgjorde Törnsfalls församling och Gladhammar-Västrums församling ett gemensamt pastorat.

GUDSTJÄNSTLIV

Församlingen firar vanligtvis gudstjänst två gånger i månaden, varav en är mässa. Vid några tillfällen firas gudstjänsten utomhus eller i församlingshemmet Averum. Ibland medverkar församlingens kyrkokör och/eller externa musiker. Under året har vi även arrangemang som *Musik i sommarkväll* och andra gudstjänstformer.

VAD FÖRSAMLINGEN ÄR OCH VILL VARA

Vi är och vill fortsätta vara en öppen, tillgänglig, närvarande och välkomnande församling. Vi vill gärna att besökare ska känna sig delaktiga i vår gemenskap både i kyrkorummet, i församlingshemmet och ute i samhället.

I Törnsfall får man komma som man är. Vi trivs mycket bra i och använder flitigt våra lokaler, både kyrkan och församlingshemmet. Församlingshemmet Averum är den enda samlingslokalen i trakten och används av både kyrkan, föreningar och privatpersoner. Som en liten församling känns det ändå viktigt att kunna bidra till traktens bevarande och utveckling och vi samarbetar ofta med andra organisationer, bland annat hembygdsföreningen.

EN PRIORITERING

Vi vill vara en närvarande kyrka, som är tillgänglig och har stort ideellt engagemang. Därför värnar vi om våra söndagsfrukostar, som är en välbesökt samlingspunkt för alla åldrar, och vill fortsätta hålla kyrkan öppen under sommartid.

Västerviks församling

Invånare: 22 700

Kyrkotillhöriga: 13 332= 58,7%

I församlingen finns
följande kyrkor:

- S:ta Gertruds kyrka
(öppen maj-september)
- S:t Petri kyrka
- S:t Andreas kapell
- S:t Johannes kapell
- S:ta Marias kapell
(begravningskapell)

DEN GEOGRAFISKA FÖRSAMLINGEN

Västervik är staden och centralorten inom Södra Tjusts pastorat.

Västervik är en skärgårdsstad och den fjärde största staden i Småland. Västervik har funnits sedan 1200-talet men flyttade år 1433 till sitt nuvarande läge och då byggdes staden runt S:ta Gertruds kyrka.

Idag finns ett mellanstort akutsjukhus med förlossningsvård och specialistvård och en stor kriminalvårdsanstalt, samt ett aktivt näringsliv. Campus Västervik är ett lokalt campus som ägs och drivs av Västerviks kommun. Det erbjuder högre utbildning och lokalt producerad forskning, genom samverkan med högskolor och universitet.

GUDSTJÄNSTLIV

Huvudkyrka är S:t Petri kyrka och där firas huvudgudstjänst varje söndag, främst som högmässa. Några gånger per år vill församlingen fira söndagsgudstjänst för små och stora. S:t Andreas kapell

och S:t Johannes kapell används också regelbundet för olika former av gudstjänster i samband med exempelvis gemenskapskvällar för alla åldrar.

Vid alla helgons dag har församlingen också minnesgudstjänster i S:ta Marias kapell på Nya kyrkogården och S:t Markus kapell på Gamla kyrkogården.

Det finns ett stort och omfattande kör- och musikliv i S:t Petri kyrka och under sommaren även i S:ta Gertruds kyrka. Där firas främst morgonböner och morgonmässor under sommarperioden, samt dop och vigslar.

VAD FÖRSAMLINGEN ÄR OCH VILL VARA

Församlingen vill vara en välkomnande plats oavsett bakgrund och livssituation. Som en synlig kyrka i samhället arbetar vi aktivt för att vara en del av människors vardag. Vi vill vara en plats för människor att mötas, i andakt och samtal, där kyrkans dörrar är öppna.

Församlingen vill att barn och unga får ta plats och vi vill verka för gemenskap och mötesplatser för alla åldrar. Vi vill främja ett växande ideellt engagemang där många tar ansvar. Musiken är en stor del av församlingens gudstjänstliv, där den får vibrera och vara en del av evangelium och med många ideella aktiva i körer. Musiken är inte bara ett uttryck för tro, utan också en källa till glädje, samhörighet och inspiration.

EN PRIORITERING

Vi vill vara en välkomnande, varm och synlig kyrka för människor i alla åldrar och med särskilt fokus på barn och unga.

4

Pastoratets *verksamhet*

Traditioner, seder och bruk förändras över tid. Det ställer krav på att verksamheten utvecklas i relation till nya önskemål.

4.1 Begravningsverksamheten

Södra Tjusts pastorat är huvudman för begravningsverksamheten inom pastoratets geografiska område. Det är ett myndighetsuppdrag från staten. Tillsynen utförs av länsstyrelsen. Verksamheten bedrivs med värdighet och på ett etiskt sätt.

I pastoratet finns tio kyrkogårdar. Administration och bokningar, samt ledning finns på expeditionen på Nya kyrkogården i Västervik.

I pastoratet finns inget krematorium. Genom avtal med Oskarshamns församling sker kremering i Oskarshamn.

I uppdraget som huvudman ingår att ansvara för att det ska finnas tillgång till gravplatser på våra kyrkogårdar samt en ändamålsenlig lokal för begravningsceremoni, även för de som inte tillhör Svenska kyrkan. För att tillgodose olika religioners och kulturers sedvänjor och önskningar är det viktigt med samverkan med företrädare för olika trosinriktningar, samt med statens företrädare genom utsett begravningsombud.

En medveten hållbarhetsstrategi finns i hela verksamheten. Huvudmannaskapet innebär även ansvar för det kulturarv som begravningsplatserna utgör. Verksamheten ska förvalta och underhålla begravningsplatserna och dess byggnader på ett sådant sätt så att dess kulturhistoriska värde bevaras. Verksamheten bedrivs i linje med Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Traditioner, seder och bruk förändras över tid. Det ställer krav på att verksamheten utvecklas i relation till nya önskemål kring gravskick och ceremoniplatser.

4.2 Kyrkoförvaltningen

Med ett strategiskt och långsiktigt fokus utgör våra gemensamma administrationer ett verksamhetsstöd för hela Södra Tjusts pastorat. Administrationen binder samman olika kompetensområden för att på ett aktivt sätt vara ett expertstöd, utveckla och effektivisera verksamheten samt ge goda förutsättningar för långsiktigt hållbara arbetsstrukturer i hela pastoratet.

Inom kyrkoförvaltningen ryms den gemensamma administrationen som är uppdelad på två administrativa

enheter. Uppdraget är service, lön, ärenden inom församlings- och begravningsverksamheten, ekonomi och redovisning, HR, fastighetsförvaltning, begravningsverksamhet, församlingsadministration, kommunikation och IT-frågor samt ansvar för diarieföring och arkivering. Förvaltningen ansvarar dessutom för stöd och verkställighet av beslut som fattas av pastoratets förtroendevalda i kyrkoråd och kyrkofullmäktige.

Administrationen ska även vara en god stödfunktion till pastoratets medarbetare i en tid när kraven ökar inom framförallt våra digitala arbetsätt och inom arbetsmiljöområdet.

Samverkan och dialog inom pastoratet utgör ett viktigt fokus för kyrkoförvaltningen. I och med att digitaliseringen i samhället går i allt snabbare takt finns det ett behov av att utveckla såväl IT-struktur som organisationens olika arbetssätt. Frågor kring hållbarhet inom klimat, ekonomi och sociala frågor är en del av beredningsarbete och beslutsfattande.

4.3 Diakonicenter

Diakoni är omsorg om medmänniskan och skapelsen och handlar om att lindra den nöd som finns. Under de kommande åren strävar Södra Tjuströ pastorat efter att integrera det diakonala perspektivet i alla delar av verksamheterna. Målet är att kontinuerligt identifiera och möta de ensamma och utsatta. Vi tolkar det som ett kall för alla kristna.

De diakonala behoven förändras ständigt, i takt med samhällsutvecklingen och kyrkans villkor. För att Södra Tjuströ pastorat ska kunna bedriva ett relevant diakonalt arbete är det viktigt att se och förstå de aktuella behov som finns i församlingarna idag. En av de största utmaningarna

framöver är att balansera församlingarnas diakonala uppdrag i relation till välfärdssamhällets ansvar.

Diakonicenter har som uppdrag att leda pastoratets diakonala strategiska arbete, samordna diakonalt arbete samt tillhandahålla kompetensstöd för hela pastoratet. Målet är att öka de operativa insatserna i pastoratet.

Det diakonala arbetet uttrycks på olika sätt i pastoratets sex församlingar och utförs av såväl anställda som ideella medarbetare. Det erbjuds stöd genom enskilda samtal, praktisk och ekonomisk hjälp, samt gemenskapsmöjligheter för att motverka ensamhet. Detta sker bland annat

genom pastoratets två diakonimottagningar, i Västervik och Gunnebo, den senare i samarbete med socialförvaltningen.

Södra Tjuströ pastorat vill genom omsorg om människor och med Kristus som förebild erbjuda miljöer och mötesplatser där människor kan växa och bli delaktiga i ett hållbart liv. På alla våra mötesplatser erbjuder vi gemenskap på individens nivå och skapar förutsättningar för samtal om tro och liv. Det diakonala arbete som bedrivs i pastoratet utgörs bland annat av gemenskapsträffar för äldre, andakter och sångstunder på särskilda boenden och aktiviteter för alla åldrar. Kyrkan är närvarande på skolor, sjukhus och inom kriminalvården i Västervik.

Det ideella engagemanget är en stor resurs och ger värdefull kunskap och erfarenhet.

I pastoratet arbetar vi med grön diakoni, vilket förenar det sociala arbetet och det ekologiska perspektivet och syftar till att hela samhället och skapelsen får leva i harmoni och rättvisa.

4.4 Sjukhuskyrkan

Västerviks sjukhus är Region Kalmar läns näst största sjukhus med cirka 1500 anställda. Det är ett akutsjukhus med förlossningsvård och fungerar som utbildningssjukhus för allmäntjänstgörande läkare.

I upptagningsområdet bor ungefär 65 000 personer. Under 2025 har en stor byggnation av nya lokaler för den psykiatriska verksamheten skett. Tidningen *Dagens Medicin* har tre gånger utsett sjukhuset till Sveriges bästa medelstora sjukhus. Sjukhuskyrkan finns vid huvudentrén på Västerviks sjukhus och

erbjuder en plats för andakt, stillhet och andlig omsorg för både patienter, personal och besökare. Den är öppen för alla, oavsett religiös bakgrund, och fungerar som en trygg plats för reflektion och vila i en miljö som ofta präglas av stress och oro.

Målet är att kontinuerligt identifiera och möta de ensamma och utsatta.

Sjukhuskyrkan erbjuder andakter och samtalsstöd. Syftet är att ge en andlig dimension till den vård och omsorg som ges på sjukhuset och stöd i svåra livssituationer, såsom vid sjukdom, död, sorg och andra existentiella frågor.

Sjukhuskyrkan är en del av ett större nätverk av sjukhuskyrkor runt om i Sverige, som alla arbetar med att stödja människor i svåra och känslomässigt utmanande tider. Arbetslaget är ekumeniskt och består av både sjukhuspräst samt sjukhuspastor.

4.5 Andlig vård på anstalten

NAV står för *Nämnden för Andlig Vård* och är ett begrepp som används inom Kriminalvården. NAV:s uppgift är att tillse att religionsfriheten upprätthålls och att vara ett forum inom Kriminalvården för de frågor som rör livsåskådning, etik och religion.

Anstalten Västervik Norra är en av landets större anstalter, med cirka 500 platser. Anstalten har säkerhetsklass 2 på en 3-gradig skala. NAV-verksamheten sker på ekumenisk grund med ständigt pågående interreligiösa samtal.

NAV-medarbetarnas huvuduppgifter är att möta klienter för enskilda samtal och att fira gudstjänster. Varje vecka firas gudstjänst eller mässa med en pastor eller präst och en av församlingens musiker. För närvarande finns utrymme för åtta klienter vid varje gudstjänstillfälle, som alltid avslutas med kyrkfika.

Kurser i olika ämnen, som exempelvis *Frälsarkransen*, fördjupning kring *Tro & liv*, bibelböcker och Olle Carlssons bok *Livsstegen*, kommer fortsätta ges på anstalten. Inför julen delas julklappar ut till samtliga klienter. Allt arbete sker i nära samverkan med Kriminalvården.

4.6 Konfirmandverksamheten

Konfirmandarbetet samordnas på pastoratsnivå, då förutsättningarna för att kunna bedriva en kvalitativ undervisning ser olika ut beroende på församlingarnas olika särart. Där så är möjligt finns också ett lokalt församlingsperspektiv. Pastoratets geografiska utbredning med långa avstånd innebär en del utmaningar, som underlättas av ett pastoratsgemensamt konfirmandarbete.

Genom stiftets fördjupningsarbete *Fokus konfirmand* har pastoratet kraftsamlat i konfirmandarbetet. Det innebär mer resurser och att fler

Vi vill arbeta utvecklande med kommunikation kring konfirmation samt rekrytering. Vi vill att det ska vara roligt och meningsfullt att konfirmera sig.

medarbetare och ideella har engagerats i konfirmationsverksamheten. Ett kompetenshöjande arbete sker genom stiftets utbildningar samt lokala interna kurser efter önskemål. Flera olika konfirmationsgrupper ska erbjudas, exempelvis *Skärgårdskonfa*, *På spåret*, där det ingår en längre resa, samt *Viktig på riktigt*, för ungdomar som trivs bäst i det mindre sammanhanget. Pastoratet fortsätter att arbeta med utveckling av våra koncept.

Kring varje konfirmationsgrupp finns ett team kopplat till respektive grupp. Teamen ska spegla en bred kompetens. Som kompetensutveckling erbjuder vi ett teologiskt fördjupningsarbete inspirerat av Fokus konfirmand, där arbetslaget får påverka innehållet.

För ungdomar som har konfirmerats finns möjlighet till ett fortsatt engagemang hos oss, inom ramen för *Unga ledare*. Genom olika utbildningar rustas ungdomarna i sin ledarroll och de medverkar sedan som ledare i konfirmationsgrupperna.

Dopundervisning behövs då allt fler konfirmander inte är döpta och därför ska pastoratet arbeta med en strategi kring detta. Pastoratet har en arbetsgrupp för dopfrågor som även inkluderar dop av tonåringar.

Vi vill arbeta utvecklande med kommunikation kring konfirmation samt rekrytering. Vi vill att det ska vara roligt och meningsfullt att konfirmera sig.

4.7 Beredskap

Pastoratet arbetar kontinuerligt med det övergripande ansvaret av beredskapsplanerna och gör riskbedömningar. Svenska kyrkan är en del av totalförsvaret och vi har en god samverkan med Västerviks kommun i beredskap och krisfrågor.

I Oskarshamns kommun finns kärnkraftverket och därmed finns ett särskilt utsatt område att bevaka. Vi samverkar med våra grannpastorat, t. ex. Norra Tjust pastorat, Vimmerby pastorat, Aspelands pastorat samt Oskarshamns församling i Växjö stift.

*Tryggare kan ingen vara
än Guds lilla barnaskara...*

(Psalm 248)

Fokusområden

- En trygg plats
- Hållbarhet
- Anställda och ideella tillsammans

*Gud i dina händer vilar jag i tro,
vilar i din värme och din ro.
Varje brustet hjärta, varje skadad själ
famnar du i nåd och gör den hel.*

*Nära vill jag leva, nära dig min Gud,
i din omsorg finner själen ro.
I din kärlek kan min kärlek gro.*

(Psalm 769)

5.1 En trygg plats

Den kristna tron som den bevarats i nära tvåusen år ger ramar och trygghet även när omvärlden förändras snabbt och kriser avlöser varandra. Församlingarna i pastoratet ska kännetecknas av att de förmedlar trygghet och tillit i allt man företar sig.

Församlingen vill vara en trygg plats genom hela livet; i dopet, barn- och ungdomsgrupper, i konfirmerationsläsningen, i gudstjänster och samlingar, när den ofrivilliga ensamheten gör sig påmind eller när behovet av samtal och själavård är aktuellt.

Vi vill ha en välkomnande och inkluderande hållning gentemot alla människor som befinner sig inom församlingarnas område.

5.2 Hållbarhet

Den kristna tron som bestått i nära tvåusen år, utmanar pastorat och församlingar att leva hållbart såväl andligt som socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Att vårda relationer, ekonomi, byggnader och andra tillgångar i ett långsiktigt perspektiv är nödvändigt i en tid då det skulle behövas flera jordklot för att klara det resursuttag som för närvarande sker. Med ett profetiskt och samtidigt nära och konkret diakonalt arbete ges stöd för ett hållbart liv och existentiell hälsa.

I pastoratet strävar vi efter att minska vår klimatpåverkan och vi följer därför Svenska kyrkans *Färdplan för klimatet*. Genom att på flera sätt värna den biologiska mångfalden och olika ekosystem bidrar pastoratet till ekologisk hållbarhet. Med ett

systematiskt och ambitiöst arbetsmiljöarbete skapas en hållbar arbetsmiljö för anställda, förtroendevalda och ideella.

Förvaltaransvaret utmanar oss att ta väl hand om fastigheter och byggnader på ett sätt som bevarar och för vidare viktiga kulturvärden samtidigt som utveckling och utformning anpassas till nya tiders behov.

5.3 Anställda och ideella tillsammans

Den kristna tron har under nära tvåusen år utmanat enskilda och grupper av människor att ta ansvar för sig själv, andra och för uppgifter man ser som angelägna. Kyrkoherden och de förtroendevalda har ett gemensamt ansvar för att gudstjänst firas och att det bedrivs undervisning, diakoni och mission i församlingarna inom pastoratet. Det finns en önskan att öka lekmanaledda gudstjänster.

Med minskade resurser behövs ett ökat ideellt engagemang för att fortsätta utveckla mötesplatser där verksamhet av olika slag genomförs. Tillsammans formas ett rikt gudstjänst-, musik- och kulturliv.

Det utmanande säkerhetspolitiska läget i omvärlden och i vårt närområde är ytterligare ett område där samarbetet mellan anställda och ideella är avgörande för att skapa den trygga plats som pastoratet vill vara även i orostider.

Pastoralt program

6.1 Den grundläggande uppgiften

Den lokala församlingen med dess medlemmar är Svenska kyrkans främsta enhet. Det är i församlingen som vi firar gudstjänst, skapar mötesplatser där god gemenskap och relationen mellan människor kan växa sig stark. Här förverkligas Gudsriketsvisionen.

Pastoratet har ett övergripande ansvar för att den grundläggande uppgiften fullgörs och ska på alla sätt ge stöd till församlingarna i det arbetet. Detta sker dels genom ansvar för ekonomi, personal, fastigheter och begravningsverksamhet och dels genom pastoratsgemensamma projekt som syftar till utveckling av församlingsverksamheten.

Ansaret för den grundläggande uppgiften;

- gudstjänst
- undervisning
- diakoni
- mission

ska utvecklas genom de prioriterade fokusområden som pastoratet har valt - *En trygg plats, Hållbarhet, Ideella och anställda tillsammans.*

Församlingsinstruktionens fokusområden kommer att vara en utgångspunkt för arbetet med mål, verksamhetsplan och budget.

6.2 Gudstjänst

Gudstjänsten - kyrkans centrum som är öppen och tillgänglig för alla. Den är en kraftkälla och det finns en variation med olika gudstjänstformer. I den gudstjänstfirande församlingen är vi bland vänner, ingen behöver vara rädd att göra bort sig. Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Musiken och körverksamheten är en viktig del av gudstjänsten.

Huvudgudstjänst firas på söndagar i S:t Petri kyrka i Västerviks församling, främst som högmässa. Högmässa/mässa firas även i Misterhults och Hjorteds församlingar.

Ansvaret för den grundläggande uppgiften:
gudstjänst, undervisning, diakoni och mission ska utvecklas genom
de prioriterade fokusområden som pastoratet har valt:
En trygg plats ■ Hållbarhet ■ Ideella och anställda tillsammans

6

6.3 Undervisning

Undervisning bedrivs i gudstjänster, dop, konfirmation och vid varje enskilt möte. Vi önskar utveckla egna interna utbildningar för ideella (exempelvis kyrkvårdar) och personal, samt använda utbildningar från andra organisationer, så som Scouternas *Trygga möten* (en ledarutbildning som förebygger övergrepp och kränkningar i barnverksamhet).

6.4 Diakoni

Diakoni handlar om att omsätta den kristna tron i praktisk handling, genom att visa medmänsklighet, vara en stödjande hand och främja social rättvisa. Ett diakonalt förhållningssätt ska genomsyra all vår verksamhet.

Pastoratet lämnar bidrag till internationell diakoni och mission främst via ACT samt kommer att arbeta med dessa frågor i en arbetsgrupp bestående av både ideella och anställda.

6.5 Mission

Missionen utgår från missionsbefallningen (Matt 28:18-20). När vi firar gudstjänst sänds vi ut i vardagen för att vittna om evangeliet. Vi strävar efter att möta människor där de befinner sig, även på sjukhuset och anstalten.

*Folk kom till honom
med barn för att han skulle
röra vid dem. Men lärjungarna
visade bort dem. När Jesus såg det
blev han förargad och sade:
»Låt barnen komma hit till mig och
hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana
som de. Sannerligen, den som inte tar emot
Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.«
Och han tog dem i famnen, lade händerna på
dem och välsignade dem.*

(Mark 10:13-16 - Barnevangeliets)

6.6 Barnperspektiv

FN:s barnkonvention framhåller att barn är egna individer som har rätt till fysisk, psykisk, andlig, moralisk och social utveckling. Det är en viktig grund för att främja barns rättigheter och välbefinnande.

Genom att pastoratet integrerar barnperspektivet på ett kreativt och inkluderande sätt kan våra församlingar skapa stödjande miljöer för barn och ungdomar.

I pastoratet genomförs barnkonsekvensanalyser på strategiskt viktiga områden, enligt kyrkoordningens bestämmelser. På så sätt tas barn och ungas frågor och perspektiv till vara på i alla nivåer i verksamheten där det är möjligt.

Barnperspektivet måste hela tiden hållas levande, följas upp och utvärderas. Det är viktigt att personal, volontärer och frivilliga ledare får utbildning och kunskap om Barnkonventionens principer om barns bästa och beskydd. Genom att vi integrerat barnperspektivet i Församlingsinstruktionen ges bättre förutsättningar för våra församlingar att skapa trygga och inkluderande miljöer. Det stärker också församlingarnas samarbete, trovärdighet och engagemang för barnperspektiv och barns rättigheter. Ett exempel på tillämpning av barnperspektiv finns i pastoratets landsortsförsamlingar där ett gott samarbete upprättats mellan skolor, lokalsamhället och kyrkan, för att underlätta barnens möjligheter att delta i kyrkans barnverksamhet.

I flera av församlingarna hämtar våra pedagoger barnen på plats i skolan och erbjuder gemensam promenad till barnverksamheten. Detta är mycket uppskattat av såväl barn och föräldrar som skolpersonal.

Med barnperspektivets del i Församlingsinstruktionen finns en vilja hos pastoratet att på olika sätt säkerställa att barn och ungdomar behandlas med respekt och värdighet samt att beslut och aktiviteter ska utgå från barns bästa, delaktighet och skydd.

6.7 Arbete på andra språk

För närvarande bedrivs inget arbete med något av minoritetsspråken eller på teckenspråk, ambitionen är att kunna möta behoven då de uppstår. En av prästerna i pastoratet har kompetens i *Tecken som stöd*. Vi har god samverkan med grannpastoratet Norra Tjust pastorat där kompetens finns för ryska och meänkieli.

*Vi är alla Ett i Kristus.
”Nu är ingen längre jude eller
grek, slav eller fri,
man eller kvinna.
Alla är ni ett i Kristus Jesus.”*

(Gal 3:28)

Arbetsprocessen

med revidering av församlingsinstruktionen – FIN

Under FIN-processen har vi arbetat enligt följande struktur:

- **Projektagare:** Kyrkorådet
- **Projektleddare:** Sven Gunnar Persson
Kyrkorådets ordförande, och Anna-Carin Gabelic, kyrkoherde
- **Referensgrupp:** Pastoratets sex församlingsråd, Kyrkorådet och pastoratets ledningsgrupp, Svenska kyrkans unga - Aqua vitae.
- **Arbetsgrupp:** Sven Gunnar Persson, Susanne Israel, Jan Björklund, Christina Axelsson, Eva-Lena Fungmark, samt från personalen Anna-Carin Gabelic, Anton Hultgren, Maria Elmerfjord och Emma Olofsson
- **Barnperspektivbevakare:** Maria Elmerfjord (församlingsassistent) och Susanne Israel (förtroendevald) samt Eva-Marie Hansson (förtroendevald) i slutskedet av textbearbetningen

■ **Projektstöd:** Linköpings stift
Markus Lindstedt

■ **Textbearbetning:** Kommunikatör
Emma Olofsson

Arbetsgruppen har träffats vid flera tillfällen och bearbetat texten från föregående periods FIN. Församlingsråden fick, i ett tidigt skede i arbetsprocessen, i uppdrag av projektledarna att skriva en kort beskrivande text om respektive församling och dess prioritering. Därefter har de som arbetat pastoratsövergripande fått beskriva sin verksamhet. De nya texterna har sedan bearbetats av arbetsgruppen och skickats ut till referensgrupperna för genomläsning.

"Jesus kom till Nasaret, där han hade växt upp, och på sabbaten gick han till synagogan, som han brukade. Han reste sig för att läsa, och man gav honom profeten Jesajas bok. När han öppnade den fann han det ställe där det står skrivet: Herrens ande är över mig. ty han har smört mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren."

Lukas 4:16-19

Församlingsinstruktion

för

Södra Tjvsts Pastorat

Janne Järn
Kyrkofullmäktiges ordförande

Anna-Lena Eriksson
Kyrkoherde

Domkapitlet i Linköping utfärdar denna församlingsinstruktion och fastställer att-satserna enligt domkapitlets beslut (se bilaga).

"Jag vill med er dela glädjen, stoltheten och nåden att få vara en del av en kyrka som är just nu, som planerar för framtiden och har en god tradition i ryggen, så att dess syfte uppnås: att människor komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas."

På domkapitlets vägnar

Marika Markovits
Biskop Marika Markovits

Datum

Användning och spridning av församlingsinstruktionen

Församlingsinstruktionen trycks upp och delas ut till alla anställda, ideella och förtroendevalda i pastoratet. Den kommer också att användas vid utbildningar av förtroendevalda, samt finnas lättillgänglig på Södra Tjusts pastorats hemsida för de som vill ta del av materialet.

Det är viktigt att församlingsinstruktionen hålls levande genom återkommande samtal på alla nivåer inom pastoratet. Församlingsinstruktionen ska revideras minst vart fjärde år. Varje år tas en verksamhetsplan med fokusområden och mål fram, som beslutas av kyrkorådet.

Psaltaren 23

*Herren är min herde,
ingenting skall fattas mig.
Han för mig i vall på gröna ängar,
han låter mig vila vid lugna vatten.
Han ger mig ny kraft
och leder mig på rätta vägar,
sitt namn till ära.
Inte ens i den mörkaste dal
fruktar jag något ont,
ty du är med mig;
din käpp och din stav
gör mig trygg.*

Källa: Bibel 2000

Sankt Petri kyrka i Västervik

**Svenska
kyrkan**

Sinnesrobönen

*Gud, ge mig sinnesro att acceptera
det jag inte kan förändra,
mod att förändra det jag kan,
och förstånd att inse skillnaden.*